

شنبه 4 خرداد 1398 - 19 رمضان 1440 - 25 می 2019

عزل "سیدضیاءالدین طباطبایی" از ریاست وزرا به فرمان احمدشاه قاجار (1300 ش)

عزل "سیدضیاءالدین طباطبایی" از ریاست وزرا به فرمان احمدشاه قاجار (1300 ش) در جریان کودتای سوم اسفند 1299، عامل نظامی کودتا رضاخان و عامل سیاسی و کارگردان ظاهر و باطن، سید ضیاءالدین طباطبایی بود که با حمایت انگلیس صورت گرفت. سید ضیاء در نخستین روزهای ورود قوای قزاق به تهران، با احمدشاه ملاقات و فرمان رییس الوزرای خود را با اختیارات کامل دریافت کرد. وی در اولین روز صدارت خویش دست به اقداماتی زد و نزدیک به دو بیست تن از رجال کشور و روحانیان را بازداشت نمود و طی اعلامیه‌ای، علل و جهات صدارت خود را به حکام و والیان در سراسر کشور ابلاغ کرد. نقطه زوال دولت سیدضیاءالدین طباطبایی معروف به دولت سیاه و کابینه صد روزه را باید در اختلاف بین وی و سردار سپه جست. رضاخان که با سیدضیاء روابط خوبی نداشت، با نزدیک شدن هر چه بیشتر به احمدشاه و اظهار اطاعت و انقیاد، زمینه را برای برکناری سیدضیاء فراهم ساخت. به ویژه که احمدشاه از زمان امضای حکم ریاست وزرای سیدضیاء، از او دلخوش نبود و اهانت‌ها و بی‌ادبی‌ها، شاه را به شدت خشمگین ساخته بود. همچنین منتقدین و وابستگان به دربار که عده زیادی از آنان در حبس رفته بودند، تلاش شبانه‌روزی خود را برای برکناری او معمول می‌داشتند. سرانجام در روز اول خرداد 1300، شاه به سیدضیاء، تکلیف استعفا نمود، اما سیدضیاء اطاعت نکرد تا این که احمد شاه وی را در چهارم خرداد برکنار کرد و دولت 93 روزه‌اش سقوط کرد. پس از برکناری، در همان روز در حالی که از خزانه دولت مبلغ بیست و پنج هزار تومان به او برای مخارج سفر داده بودند با تنی چند از دوستان و نزدیکان خود از طریق بغداد عازم اروپا شد و بیست و دو سال در اروپا اقامت گزید.

سقوط شلمچه در منطقه شرق بصره توسط بیستم بعثی عراق (1367 ش)، فرایند سقوط فاو، با توجه به تأثیرات تعیین‌کننده آن بر تغییر توازن به سود عراق، بسیار حائز اهمیت بود. عراقی‌ها، پس از حمله به فاو، در زمانی کمتر از 48 ساعت، نقل و انتقال از منطقه فاو را با هدف آمادگی برای عملیات بعدی آغاز کرده و 38 روز پس از حمله به فاو، سرانجام در بامداد روز چهارم خرداد سال 1367، به منطقه شلمچه حمله کردند، در نهایت پس از هشت ساعت درگیری، شلمچه در حالی سقوط کرد که بیش از هفتاد درصد از توان دشمن در جنوب متمرکز شده بود. نتایج برخاسته از سقوط شلمچه منجر به انجام اقداماتی از جانب جمهوری اسلامی ایران گردید که: افزایش فعالیت‌های دیپلماتیک و پی‌گیری روند جایجایی در بندهای قطعنامه 598، دعوت از مردم برای پشتیبانی جبهه‌ها و نیز انتصاب حجت‌الاسلام و المسلمین هاشمی رفسنجانی به عنوان جانشین فرماندهی کل قوا از آن جمله می‌باشد.

گشایش، مه‌قرآن و کتابت (صاحب الامر) در تبریز (1380 ش)، مسجد صاحب الامر یکی از مساجد قدیمی و کهن شهر تبریز است که در مرکز این شهر واقع شده است. این بنا توسط شاه تهماسب یکم ایجاد شده است و در آغاز متعلق به وی بوده است. بعدها با حمله سپاهیان عثمانی به ایران، مسجد صاحب الامر به طور کلی ویران گردید. کتاب چلبی در کتاب «جهان‌نما» در این باره می‌نویسد: «در قسمت شرقی میدان صاحب آباد متصل به جامع سلطان حسن، مسجد مزین دیگری وجود داشت که چون بنایش از شاه تهماسب بود، عساکر عثمانی جابه‌جا خرابش کردند.» پس از عقب نشینی عثمانیان، این مسجد توسط «میرزا محمدابراهیم» -وزیر آذربایجان در زمان شاه سلطان حسین- مورد بازسازی قرار گرفت. مسجد صاحب الامر در اثر زمین لرزه سال 1192 هجری، خسارت فراوانی دید و در سال 1266 هجری، به همت میرزا «علی اکبرخان» (مترجم کنسولگری شوروی در تبریز)، مورد مرمت قرار گرفت و «مدرسه اکبری» در یکی از صحن‌های آن ایجاد گردید. این بنا دارای یک گنبد و دو مناره است که شکل گنبد و مناره‌ها با سایر مساجد تفاوت بسیاری دارد. از زمان شاه تهماسب یکم، تنها دو تاق مرمرین در این مسجد باقی مانده است که جنبه تاریخی دارند. در کنار یکی از تاق‌ها، سنگ نبشته‌ای مرمرین و در بالای تاق دیگری، سوره «الجن» نوشته شده است. امروزه موزه قرآن و کتابت در محل مسجد صاحب الامر ایجاد شده است.

ضیبت خمرین امام علی (ع) به دست "عبدالرحمن ابن ملجم مرادی" (40 ق)، پس از جنگ نهروان میان امام علی (ع) و خوارج، سه تن از آنان در خانه‌ی کعبه برای قتل معاویه، عمروعاص و امام علی (ع) هم پیمان شدند که در شب نوزدهم رمضان، مبادرت به آن کار نمایند. عبدالرحمن بن ملجم مرادی که از یاران سابق امام علی (ع) بود، در این شب، ضربتی را بر فرق مبارک امام وارد می‌سازد و اثر زخم و زهر شمشیر، امام را ناتوان ساخته و در 21 رمضان به شهادت می‌رساند.

وفات "غیاث‌الدین جمشید کاشانی" منجم و ریاضی‌دان (832 ق)، غیاث‌الدین جمشید پسر مسعود بن محمود بن محمد طیب در حدود سال 790 ق به دنیا آمد. وی طلبه‌ی رصدخانه مراغه به شمار می‌رفت که به دست خواجه نصیرالدین طوسی دایر شده بود. غیاث‌الدین کاشانی در کاشان نیز سه خسوف رصد کرد. سپس به خاطر توجه شاهان مغول که به نجوم علاقه داشتند ترک دیار نمود و نزد

خودکشی، "هاینریش هیملر"، رئیس سازمان اطلاعات و امنیت آلمان نازی (1945م) هاینریش هیملر از سران جنایت‌کار آلمان نازی در 7 نوامبر 1900م در شهر مونیخ آلمان به دنیا آمد. وی از خانواده‌ای اشرافی بود اما برای امرار معاش به مشاغل گوناگون دست زد و در جریان تأسیس حزب نازی از نخستین اعضای آن شد. هیملر در سال 1929م به ریاست گروه پلیس سیاسی نظامی آلمان موسوم به اس‌ا‌س رسید. ایدئولوژی ناسیونال سوسیالیسم مبتنی بر تفوق و برتری نژاد آریایی و سرکوب دشمنان داخلی و خارجی آلمان به رهبری یک پیشوا بود و هیملر نیز در پست‌های گوناگون خود، این تفکر و ایدئولوژی را دنبال می‌کرد. هیملر در سال 1936 به ریاست شهرداری آلمان رسید و در سال‌های میانی جنگ جهانی دوم به وزارت کشور منصوب گردید. وی در تمامی دوران مسئولیت‌های مختلف و گوناگونی که برعهده داشت با بی‌رحمی و شدت عمل هرچه بیشتر رفتار می‌کرد و دامنه این برخورد آنچنان گسترده بود که حزب نازی نیز تابع نظرات آن شده بود. هاینریش هیملر در این زمان از سفاک‌ترین افراد حزب نازی به شمار می‌رفت و عامل شکنجه و قتل عده بسیاری از انسان‌ها در اردوگاه‌های مرگ بود. در واقع در چند سال آخر حکومت نازی‌ها بر آلمان، هیملر به سان یک دیکتاتور واقعی رفتار می‌کرد و حتی رؤسا و کارگردانان حزبی را هم دچار وحشت و اضطراب کرده بود. با این همه، وی در آستانه شکست آلمان در جنگ جهانی دوم، در آوریل 1945م به متفقین پیشنهاد داد که آلمان بین انگلستان و فرانسه تقسیم شود ولی متفقین این پیشنهاد را نپذیرفتند. وی یک ماه پس از آن توسط نیروهای انگلیسی بازداشت گردید، اما قبل از رسیدگی به جرائمش به وسیله سیانور خودکشی کرد و در 25 ماه مه 1945م در 45 سالگی به عمرش خاتمه داد.

امضای منشور سازمان کشورهای آفریقایی، هتشکیلا. سازمان وحدت افریقا (1963م) به دنبال تشکیل کنفرانس تاریخی سازمان وحدت کشورهای آفریقایی در آدیس‌آبابا پایتخت اتیوپی در بیستم مه 1963م، این سازمان در 25 مه آن سال شکل گرفت و به تدریج تمامی کشورهای استعمارزده این قاره به عضویت آن درآمدند. بنیان‌گذاران سازمان وحدت افریقا، جمال عبدالناصر، قوام نکرومه و احمد سئکوتوره رؤسای جمهوری وقت مصر، غنا و گینه بودند. این سازمان تلاش‌های خود را جهت ایجاد یک پارچگی میان کشورهای آفریقایی، حل فصل اختلافات این کشورها، دفاع از حق حاکمیت کشورهای عضو و آزادی سرزمین‌های تحت استعمار افریقا متمرکز کرده است. منشور سازمان کشورهای آفریقایی که با حضور 30 کشور این قاره در اتیوپی به امضا رسید در حال حاضر مورد تأیید 53 کشور، چندین سازمان و جبهه آزادی بخش آفریقایی است و همگی عضو این سازمان می‌باشند. مقر سازمان وحدت افریقا در کشور اتیوپی می‌باشد و اجلاس سران، هر سال در یکی از کشورهای عضو برگزار می‌شود. سازمان وحدت افریقا در سال 2002م باتحت پوشش قرارداد اکثريت مطلق کشورهای این قاره، به اتحادیه افریقا تغیر نام داد. وی در سال 818 ق ابزار رصد تازه‌ای به نام "طبق المناطق" اختراع کرد و کتابی به نام نزهة‌الحدائق نوشت و آن را جام جم نامید. در سمرقند طرح و نقشه‌ی رصدخانه‌ی سمرقند را فراهم آورد. غیاث‌الدین از دست همکاران حسد پیشه، خون دل‌ها خورد تا مرگش رسید. "زیچ خاقانی"، "زیچ تسهیلات"، "سَلْمُ السَّمَاء" (در حل اشکالی که برای پیشینیان در ابعاد و اجرام رخ داده است)، "مُحِیْطِیْه" در باب استخراج نسبت مابین محیط دایره و قطر که امروزه آن را با "پی" یونانی می‌نویسند. رساله "وُثْر و جیب"، هم‌چنین تفسیر القرآن و کتب دیگر، از جمله تالیفات این ریاضی‌دان ایرانی می‌باشند. او اولین ریاضی‌دانی است که کسرهای اعشاری را وضع کرد.